

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor of Science in de interieurarchitectuur (academisch gerichte bachelor) van de Provinciale Hogeschool Limburg**

datum

2 oktober 2012

onderwerp

Accreditatierapport en -besluit
(000604)

bijlage

1

1. Inleiding

Bij brief van 19 juni 2012 heeft het instellingsbestuur van de Provinciale Hogeschool Limburg te Hasselt een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor of Science in de interieurarchitectuur (academisch gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 19 juni 2012 en ontvankelijk verklaard op 5 en 6 juli 2012.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Christoph Grafe (1964), architect, publicist en universitair hoofddocent Architectonisch Ontwerpen en Interieur, Technische Universiteit Delft, directeur Vlaams Architectuurinstituut, Antwerpen;

Leden:

- Wim van den Bergh, architect en onderzoeker, hoogleraar aan de RWTH Aachen University in Duitsland;
- Raphaël Van Ameringen, architect en hoofddirectievoerder Museum Inrichting HNR van het Rijksmuseum te Amsterdam, course director Executive Master Degree Course 'Retail Design & Management', Technische Universiteit Delft;
- Tammy Schellens (onderwijsdeskundige), professor vakgroep onderwijskunde, Universiteit Gent;
- Peer Frantzen (student-lid), studeert Architectonisch ontwerp, Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam.

Secretaris:

- Lies Praet, VLHORA.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 6, 7 en 8 december 2011. Het visitatierapport dateert van 7 juni 2012.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLHORA vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De opleiding leidt studenten op tot breed gevormde interieurarchitecten met een academisch profiel. Daarbij streeft de opleiding vier kerncompetenties na: onderzoeken, ontwerpen, communiceren en ondernemen. Het opleidingsprofiel bestaat uit twaalf deelcompetenties en baseert zich op de Dublin-descriptoren, het structuurdecreet en de domeinspecifieke descriptoren, zoals die geformuleerd zijn in overeenstemming met de andere opleidingen Interieurarchitectuur in Vlaanderen. De opleiding heeft zich in een benchmarking vergeleken met andere gelijkaardige opleidingen in binnen- en buitenland, met bijzondere aandacht voor de invulling van het ontwerp onderzoek. De commissie is positief over het profiel, maar stelt vast dat er geen internationale doelstellingen geëxpliciteerd worden. Ze vraagt de opleiding haar visie op internationalisering ook in de doelstellingen tot uiting te laten komen.

Programma

Het programma is geordend naar vier domeinen: Scenografie, Retail, Meubel/wonen en Herbestemming. In de bacheloropleiding worden thema's geïntroduceerd en werken de studenten rond alle vier domeinen. De opleidingsonderdelen worden gekoppeld aan de competenties via een matrix. De commissie heeft vastgesteld dat de individuele trajecten niet in gevaar komen door het strakke programma. Signalen voor eventuele curriculumherzieningen komen voort uit de curriculumraad, de studentenbevragingen, de contacten met het werkveld, de resonantiegroep en de opvolging van de internationale ontwikkelingen. De commissie is van oordeel dat het programma het mogelijk maakt de doelstellingen te behalen, maar acht het wenselijk dat het programma meer inzet op de ontwikkeling van communicatievaardigheden, dat het domein Herbestemming verder wordt uitgewerkt en dat de competenties in de cursussen meer geëxpliciteerd worden.

Het studiemateriaal is volgens de commissie kwalitatief in orde: de handboeken zijn goed geselecteerde standaardwerken van niveau, die voldoende breed zijn. De cursussen zijn inhoudelijk degelijk uitgewerkt en verwijzen duidelijk naar de opdrachten. De commissie is lovend over de academische gerichtheid van het programma. Vooruitstrevend onderzoek dat binnen de opleiding wordt gedaan, is ingebed in het onderwijs. Dit komt tot stand door

Pagina 3 van 8 het aanreiken van onderzoeksthema's, door het terugkoppelen van onderzoeksvraagstukken en -resultaten in het onderwijs, maar ook door de rechtstreekse inschakeling van studenten in het onderzoek. Ook de professionele gerichtheid van de opleiding sluit nauw aan bij datgene wat vanuit de beroepspraktijk gevraagd wordt. Zo werken ze in de ontwerpstudio's aan een aantal projecten met externen. De commissie vraagt de opleiding na te gaan of er op termijn een observatiestage voor de bachelorstudenten kan worden ingepland.

De horizontale samenhang in het programma bestaat uit de integratie van de mantelvakken in de ontwerpstudio's. Er is een strakke planning per week om de inhoud van de opleidingsonderdelen op elkaar af te stemmen. De verticale samenhang bestaat uit een toenemende volgtijdelijke opbouw van vier 'leerlijnen': Waarneming en presentatie, Mens- en cultuurwetenschappen, Exacte en toegepaste wetenschappen en Onderzoeksvaardigheden. De ontwerpstudio's hebben een eigen leerlijn: Ontwerpvaardigheden. Daarbuiten staan ten slotte de opleidingsonderdelen Projectmanagement en Projectstage.

De opleiding heeft tot op heden geen systematische studietijdmetingen. De commissie beveelt sterk aan hierop een beleid te ontwikkelen. Uit de gesprekken met de studenten en de alumni maakt de opleiding op dat het programma studeerbaar is. Er zijn piekmomenten in de opleiding maar de werkdruk valt in het algemeen mee. Zo nodig spreiden de docenten hun opdrachten in onderling overleg.

Het didactisch concept van de opleiding vertrekt vanuit een holistische visie, waarin alle opleidingsonderdelen met elkaar in verband staan en waarbij gestreeft wordt naar een maximale koppeling van theorie en praktijk. De commissie waardeert deze keuze. De commissie stelde vast dat de opleiding voldoende variatie brengt in de didactische werkvormen, maar is van mening dat deze nog niet competentiegericht en activerend genoeg zijn.

De commissie is van mening dat de examens in de bachelor gemiddeld vakinhoudelijk een hoog niveau hebben en voldoende kennis- en toepassingsgericht zijn. Docenten jureren in verschillende domeinen. In het algemeen moet de toetsing van de leerdoelen nog competentiegerichter worden. De commissie raadt aan om de evaluatiecriteria voor de projecten nog concreter en transparanter uit te werken. Bij groepsprojecten werken studenten meestal per vier samen. Er wordt niet gedifferentieerd bij de quotering, de groep krijgt één gemeenschappelijk punt, wat de commissie minder goed vindt. Er is geen echte bachelorproef opgenomen in het programma, maar voor elk van de vier domeinen moeten de studenten in het derde bachelorjaar een eindwerk maken. De commissie vindt die aanpak acceptabel.

De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden. De opleiding realiseert zich dat de karakteristieken van de instromende studenten niet stroken met de academische ambities van Interieurarchitectuur. Om die reden kent de opleiding bewust een zwaar eerste semester, waarin de nadruk overigens bewust ligt op de ontwerp opdrachten en de taken, niet op de theoriecomponent. Het zware programma wordt gecombineerd met voldoende remediërings- en begeleidingskansen in de leerateliers of via de introductie cursussen. De beginnende studenten hebben vaak een verkeerd beeld van Interieurarchitectuur, ondanks de voorlichtingsbijeenkomsten die de opleiding organiseert. De drop-out in het eerste jaar is nochtans groot.

Het personeelsbeleid van Interieurarchitectuur wordt centraal aangestuurd door de directie Personeel en Organisatie en voorziet in selectie, onthaal en inwerking. Er zijn tweejaarlijkse functioneringsgesprekken en er is een aanbod van didactische en professionele bijscholing. De studenten zijn in het algemeen erg enthousiast over de kwaliteit van hun docenten. De commissie stelde tijdens het visitatiebezoek vast dat de opleiding zowel gekwalificeerde ontwerpers als gespecialiseerde onderzoekers heeft aangetrokken, die vlot samenwerken. Daarnaast krijgen de studenten les van gastsprekers die uit de praktijk komen. De commissie is van mening dat de profilering van de ontwerpdocenten nog meer geoptimaliseerd kan worden en dat de docentenmobiliteit naar het buitenland verhoogd kan worden.

De docentstudentratio bedraagt 1 op 8,6. Volgens de commissie is de personeelsomvang daarmee beperkt en verdient deze volgens de commissie meer aandacht.

Voorzieningen

De commissie is van oordeel dat de huisvesting en de materiële voorzieningen voorbeeldig zijn: er is voldoende studie- en werkruimte, er zijn een plot- en printruimte en een retail lab. Er is overal draadloos internet en iedere student beschikt over een laptop (Apple). De docenten beschikken over individuele werkplaatsen en een vergaderruimte. Alleen met betrekking tot de bibliotheek merkt de commissie op dat die voor een academische opleiding klein is en toe is aan vernieuwing.

De studentenbegeleidster is de centrale spil in de studiebegeleiding. Zij zorgt voor individuele studietrajecten, verwijst, geeft informatie en handelt klachten af. Op centraal niveau zorgt de coördinator studentenbegeleiding voor intervisies en individuele hulp. Voor studenten met een functiebeperking of voor werkstudenten is voorzien in faciliteiten. Meer van de informatievoorziening zou rechtstreeks ter beschikking kunnen zijn.

Interne kwaliteitszorg

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding regelmatig geëvalueerd wordt aan de hand van kwantitatieve en kwalitatieve instrumenten. Sinds 2010-2011 worden de studenten via de centrale kwaliteitszorg systematisch bevraagd over de docenten (EVADOC), over het programma en over de gehele opleiding. Op opleidingsniveau zijn er jaarlijkse kwalitatieve focusgesprekken met tien studenten per trajectschijf. Docenten worden bevraagd via de TRIS-enquête en via een representatieve resonantiegroep. Met alumni is informeel contact op een jaarlijkse bijeenkomst. Het werkveld wordt twee keer per jaar gehoord in een resonantiegroep.

De opleidingsraad stelt samen met de domeinverantwoordelijke jaarlijks een kwaliteitsplan op dat aan het centrale bestuur moet worden voorgelegd. Dat kwaliteitsplan leidt tot een aantal concrete actiepunten die besproken worden binnen de taakdomeinen en de werkgroepen. De commissie stelde vast dat de werkwijze leidt tot verbetervoorstellen die effectief worden gerealiseerd. De aandachtspunten die in het terugmeldingsrapport van de visitatie in 2003 geformuleerd werden, zijn tot verbeterplannen omgezet en gedeeltelijk of volledig gerealiseerd. Alleen de internationalisering blijft een groot aandachtspunt.

De mate waarin medewerkers en studenten betrokken worden ligt hoog, maar vooral met betrekking tot de alumni wil de commissie de opleiding aanraden haar inspanningen in de toekomst te vergroten. Uit de gesprekken met het werkveld bleek dat de opleiding voldoende naar de suggesties van het werkveld luistert. De commissie vraagt de opleiding systematisch naar de betrokkenen te communiceren wat er met de voorstellen gedaan is; dat gebeurt nu nog te informeel.

Na de gesprekken en het bekijken van de verkregen documenten is de commissie van mening dat resultaten bereikt in de bachelorjaren over het algemeen goed zijn doorgewerkt. Uit de contacten met het werkveld blijkt dat de bereikte resultaten beantwoorden aan de verwachtingen. Conceptueel zijn de studenten erg sterk, maar hun ontwerpvaardigheden zijn nog voor verbetering vatbaar.

De opvolging van het onderwijsrendement werd in het vorige terugmeldingsrapport gesignaleerd als een aandachtspunt, waarna de opleiding daar werk van heeft gemaakt. De opleiding verzamelt de doorlooptijden en analyseert die vervolgens aan de hand van drie kleurzones: wanneer er te veel studenten in de rode zone zitten qua doorlooptijd, dan gaat de opleiding op zoek naar een oplossing. Er is een goede doorlooptijd van 3,3 jaren.

Conclusie

De NVAO sluit zich aan bij de kritiek van de commissie op het groepsgewijze beoordelen en verzoekt de opleiding hier aandacht aan te besteden.

Academiseringsproces

De NVAO heeft bij de analyse van het opleidingsrapport bijzondere aandacht besteed aan het academiseringsproces. Zij heeft zich meer bepaald de vraag gesteld of de realisaties en plannen, op grond waarvan de commissie haar oordeel vormt, voldoende aannemelijk maken dat de academiseringsdoelstellingen in 2013 worden gerealiseerd en de opleiding dan volledig aan de accreditatiecriteria zal beantwoorden.

De NVAO heeft daarbij gebruik gemaakt van het accreditatiekader (hoofdstuk 4) ten behoeve van de accreditatie van academiserende opleidingen. Samengevat zijn daarbij volgende criteria aan de orde:

- uit de doelstellingen blijkt duidelijk dat een wetenschappelijke oriëntatie wordt beoogd en er worden onderzoekscompetenties verwoord;
- academisering komt aan bod in de inrichting en opzet van het programma, inbedding van het onderwijs in het onderzoek is reeds duidelijk zichtbaar en de reeds gerealiseerde plannen en voornemens geven vertrouwen dat de doelstellingen van het omvormingsdossier worden gehaald;
- een onderzoeksomgeving, die de opleiding ondersteunt en voedt, is in ontwikkeling en de docenten zijn in voldoende mate betrokken bij het onderzoek;
- het is aannemelijk dat de opleiding de academiseringsdoelstellingen in 2012-2013 heeft gerealiseerd en dan dus volledig aan de accreditatiekaders voldoet.

De NVAO stelt vast dat de commissie in december 2011 een opleiding aantrof die behoorlijke vorderingen heeft gemaakt in het academiseringsproces en reeds resultaten neerzet rond academisering.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OOORDEEL	FACET	OOORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	G
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	nvt
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

6. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Science in de interieurarchitectuur (academisch gerichte bachelor) van de Provinciale Hogeschool Limburg

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Science in de interieurarchitectuur (academisch gerichte bachelor) van de Provinciale Hogeschool Limburg goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder/ afstudeerrichtingen die te Hasselt wordt georganiseerd.

Gelet op de door de instelling aangevraagde overgangsmatige regeling inzake academisering wordt de accreditatie verleend voor een periode van 6 jaar.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2018-2019.

Den Haag, 2 oktober 2012

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om te reageren.

Pagina 8 van 8 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Provinciale Hogeschool Limburg
– adres instelling	Elfde-Liniestraat 24 (Gebouw A) B-3500 HASSELT BELGIE
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad en kwalificatie	Bachelor of Science in de interieurarchitectuur
– niveau en oriëntatie	academisch gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen	geen
– studietraject voor werkstudenten	geen
– vestiging opleiding	Hasselt
– onderwijstaal	Nederlands
– studiegebied	architectuur
– bijkomende titel	geen